

NOVINE

SLOVENSKE KRAJINE

Naročnina na skupni naslov letno 24 Din; na posamezni naslov letno 30 Din. V inozemstvo: letno 65 Din. Z M. listom letno 100 Din.

IZHAJAJO VSAKO NEDELO.
Uredništvo i odprava v Kranju. Uprava v Murski Soboti, Križeva ul. 4.

Cena oglasov: po dogovoru. Oglase sprejema samo tiskarna Tisk. društva v Kranju.

Za narod i proti njemi!

Velka francuska revolucija leta 1789. i kesneje znamenito revolucionarno leto 1848. sta popolnoma preinačili te-dašnje Evropo. Nova doba, štera je zdaj nastopila, je ne prinesla človeštvu samo dosta novih iznajdb, ki so njemi nudile lejko življenje, liki je dala posamičnomi človeki i narodom mogočnost, da si po lastivnoj pámeti i voli naravnajo svoje življenje v družbi i državi. V človeškoj duši skrito želenje po slobodi je bilo z nastopom nove dobe izpunjeno. Čas, gda so se narodi z veseljom zavúpali vladarom i njim prepúšćali skrb za svoje dobro, se je približavao svojim konci, narodi so dozorevali, moderni napredek njim je zmerom bole omogoćavao i olajšavao skrb za življenjske potreboće. Narodi so se začnoli vladati sami. V Evropskih državaj se je dovršo te razvoj z 19. stoletjom i v začetki 20. stoletja, gda so narodi prevzeli vladu iz rok dotedašnjih vladarov i proglasili v državaj demokracijo, to je vladu ljudstva. Prehod je ešće dopunila svetovna bojna.

Ali krik pò vladi ljudstva je ne ostao samo v političnom življenji, liki je bio vsigdar glasnejši tüdi v gospodarstvi, v kulturnom i socialnom življenji. Rodile so se žele, štere so zahtevale izenaćenje pravic i dužnosti v vseh živlenskih pitanjaj. Komaj najnovjša doba je dokazala, da je predpogoj vsakše vlade ljudstva znotrašnja dozorelost vsega naroda.

Demokracija — vlada ljudstva — žele od naroda, da čüti ne samo svoje pravice, liki tüdi svoje dužnosti. Demokracija zahteva od vsakšega člana naroda puno odgovornost za dobro vseh. Že negda i ešće dnes najprlé i najsilnejše zahtevajo vladu ljudstva tisti, šteri pričaküjejo od nove družabne ali državne ureditve zadostitev svojih lastivnih želenj po moći i haski.

Prava samovlada naroda se more poroditi edino iz iskrene vdanosti do svete pravice, iz požrtvovalnosti i ljubezni do sosedu. Demokracija je bla-

goslov samo te, če je ljudstvo prešinjeno s čütom soodgovornosti za splošno srečo. Takša požrtvovalnost i vdanost svetoj stvari je ne dana ednako vsej množici, a jo mora zagrabit, **če ima na najvišjih mestaj voditele, napunjene s poštenostjov.** S takšimi voditeli zraste ljudstvo v edno telo i istinito vrši sodelüvanje i soodloćivanje ž njimi velko delo za narodov dobrobit i narodovo lepšo bodočnost. *Takša demokracija* pomeni narodom pravo srečo i je najbousa šola plemenitih i moćnih značajnih ljudi.

Zloraba demokracijih pravic pa je narodna smrt. Prve krivce notranjih neredov v državi, neurejenosti v gospodarstvi i plitvosti duševnoga življenja trbe iskati v lüdeh, šteri se nešćejo vćeniti v narodovo telo, liki išćejo pod larfov nekše lažnive demokracije samo zadošćenje lastivnomi samolübjij, lastivnoj sebićnosti. Tem lüdem je ne zato, da bi vršili svoje delovanje kak členi naroda, *liki zlorablajo njegovo zavüpanje v to, da se zamorejo izživeti v svojoj osebi i zasledovati svoje cile.* Če zadobijo med ljudstvom takši ljudje premoć, **mora preminoti vsakši čüt sküpnosti, narodni hasek pomali nadomestijo z zasebnim.** Narod razpadne v dele i drobce i se zamore izživlati samo ešće v življenji ništernih. Samo velke zvünešnje prilike ga za-

morejo združiti od časa do časa, *njegovo pristno življenje pa mora htrati i vmirati.* Takši narod je ne več sküpnost, njegovi glasi se samo ešće štejo, večina glasov šće zmagati s svojov četüdi pogrešenov mislijov, nad onimi, šteri ostanejo v službi istinske narodne sreće. To so sadovi zlorabljanja demokracijih pravic, da se širi razpad i razkroj, v gospodarstvi zavladajo mogoćneži i najbogatejši, v državi si delijo oblast samo ešće *nepozvani politiki, v duševnom življenji šće zmagovati zaostanjenost i plitvost.* Narodno blaginjo nadomesti zasebni hasek ništernih i njoj sorodna **korupcija - nepoštenost.**

Prava demokracija postoji edino v tom, če se vsakši zaveda svojega članstva v narodovom tell i v službi vsega naroda vrši svoje pravice i dužnosti. Mnogoličnost narodnoga tela je stvorjena po naturnih zakonaj i tej ne bode spremenila nikša človeška modrost. Narod je ne samo število lüdi z ednakimi pravicami i dužnostmi, je ne samo množina ednakopravnih članov, liki je živo telo, v šterom ima vsakši posameznik svoje mesto i svojo dužnost i pravico. *Iz naroda je vsakši rojeni, v njem se hrani i izobrazuje, njemi ima darivati svoje življenje. Drućgi življenjski zakon je najmre to, da vsakše živo telo — tak tüdi narod — končno izvrže vse, ka bi šćelo biti samo zavira njegovimi razvoji.*

Trüdimu se, da najdemo pot iz zdajšnje zméšlavice misli i programov, **pot v novo istinsko demokracijno narodno življenje!**

Politićni glasi.

Austrija. Pred kratkim so prinesli francoski listi poročilo, v šterom pravijo, da se na skrivni način dela, da naša sosedu Austrija postane za zmerom neutralna država (kak je zdaj Švica) pod zasćito Zveze narodov, i štero bi naj vse države priznale. Poroćilo francoskih listov je jako razburilo nemške posebno pa austrijske liste i tak je nastao proti tomi načrti velki odpor, ar smatra ta načrt za

ново orožje, da prepereči priklüćitev Austrije k Nemćiji. Tüdi austrijski ministarski predsednik se je izjavo proti takšemi načrti.

Samostojna Irska. Irske volitve, štere so se preminöci tjeden vršile so prinesle popuno oblast de Valeri, najvećšemi boriteli za popuno samostojnost irske države. Po lepom uspehi je de Valera poslao potom irskih časopisov irskomi narodi sledećo spo-

menico: Narodna politika je zdaj postavljena na končni fundament. Pozivam vse državlane, šteri so dobre vole, k deli. Naj nam pomagajo, da damo naši deželi i irskomi narodi nekdašnjo veličino. Naša domovina naj bode prijetno ognišče za celi irski narod. Naši lzselyenci nas bodo podpirali v mislih i molitvaj. Celi svet nam bode želo uspeha.

Nemčija. Nemška država je stavila zahtevo, da se ji dovoli graditi podmornice. Njena zahteva je razumljiva, zavolo njenih sosed, štere imajo že veliko število podmornic. Francija je zgradila 90, Italija 50, Japonska 60, Amerika 80 podmornic.

Mala antanta petih držav. Rumunski zvunešnji minister Titulescu, eden od jako dobrih srenjeevropskih diplomatov (državnikov), je novinari nekšega madžarskoga lista dao sledeči načrt, šteroga zastopajo politiki male antante. Mala antanta je ne sovražna Madžarski i njene države vodijo napram Madžarski politiko prijateljstva. Ta politika se pa da voditi samo te hasnovito, če bi tvorile države: Cehoslovaška, Jugoslavija, Rumunija i Madžarska antanto petih držav, štere bi spoštovale medsebojne politične pravice i si dovolile gospodarske ugodnosti. Minister zaključije: ali se bodo srednjeevropske države združile v skupnom sodelovanji, da bo prišlo do blagostanja, ali pa se bodo medsebojno požrle, štero bo povzročilo neizmerno siromaštvo med temi narodi.

Grčija. V grški državi so razpisane volitve za 5. marca. Borba za volitve bode hüda, ar se v volitve meša tüdi armada.

Japonska. Japonska vlada je objavila vest, da namerava izstopiti iz Drüštva narodov, če bo to dokazano, da je ona vzrok bojni na vzhodi med Kitajci. Odzdaj naprej pa bode začnola voditi politiko: „Azija Azijcem“. Boji s Kitajskov se nadalüjejo.

Brazilia. Brazilia, republika Jüžne Amerike se pripravla na volitve. Tü je bila Cerkev ločena od države i šole so bile tak zvane laične, to je ne se včio v njih verenuk. Po vnoгих revulucijaj bodo zdaj volitve za ustavo, što je za fundamentalne zakone, na podlagi šterih se bodo smeli sklepati odseh mao vsi zakoni države i nikdar ne proti njim. Püšpek i kardinal i z glavnoga mesta Rio de Janeira so vküp pozvali vse püšpeke države i vse predstavnike kat. cerkve, skupno 400 oseb. Obdržali so spravišče. I sklenili so na njem proti slobodnozidarom, sovražnikom cerkve: 1) ka katoličanci po düšnoj vesti smejo i morajo glasati samo na kandidata kat. stranke; i 2) ka se pred volitvami vsaki kat. kandidat po düšnoj vesti mora obvezati, ka de brano v parlamenti vse, ka določi kat. stranka. — Tü ljudje, kak se vidi, ne idejo z banderionom proti ednok vrugi, drügoč pa Krüstuši. Ti samo Kristuša poznajo i ne obračajo kaputa po vetri. To so tisti pravični, ki po rečaj sv. Pisma, iz vere živejo.

Adolf Hitler, zdajšnji ministerski predsednik nemške države.

kalendara je 8 Din. — Ki vam lje spovao dve krasnivi cerkvi i vodo düše po pravoj poti, ki je pomagao vsakomi, sam pa siromak ostao, si to misjimo, že zaslüzo.

Kotriga agr. zadruga na znanje. Mesto srede ma zadruga dva uradniva dneva: v *pondelek i tork od 8 do 12 predpoldnom*. Ki dobi podporo, pristopi, odstopi ali ma kakšo pitanje, tanač šče meti, naj samo teva dva dneva pride, a samo predpoldnom.

Ki pa šče kaj küpiti ali oddati, da njemi zadruga poskrbi edno ali drügo reč, *vsaki delaven den lahko pride od 8 do 10 vüre*, ne prle pa ne sledkar. — Vsi posli se vršijo v Črensovcih v „Našem Domi.“ — Načelstvo.

V. Polana. Jediní naročnik „Novoga časa“ je odstopo. Mi Polančarje, kak se vidi, zdravo mislimo. Mi tüdi obsojamo vsaki napad, na štokoli bi bio njegov povzročiteo, vsaki napad na dobrotnike. Gršega dela ne, kak napadati tiste kim se mamozahvaliti, da nam ne trbe krav česati i gnoja brcati. Za takšimi mi značaji prosti kmečki ljudje nikdar ne bomo šli.

Prav je tak. Iz Sartnouvilleja v Franciji nam piše naročnica: „Sam stavila poslani mi časopis, zato ka je v zadnjoj številki jako napadao dühovništvo, zatoga volo ga več ne bom mela. Zakaj bi plačala kakši slab list, šteri napada dühovništvo, brez šteroga bi liki vsi zgübleni.“ (Prav je tak, slab list si drügo ne zaslüzi.)

Odranci. Naš dugoletni naročnik, goreči krščenik i vzgleden tretjerednik Raduha Andraš je vmro s smrtjov po-božnik i bio zakopan pred Svečnicov tisti den. V molitev dragih naročnikov zročimo njegovo düšo.

Vmro je v Chicagi Zelko Štefan doma iz Crenovec, 30. dec. Po vno-gih trüdaj si je spravo lepo vrednost v Chicagi i se zravno domo v stari kraj. A nesmileni roparje so ga okradnoli malo pred tem; nato je zbetežao

Slovenska krajina.

Tatjé v lendavskom farofi. Na konci preminočega meseca so trije hüdobnjaki vdrl i pisarno lendavskoga farofa. steli so okrásti kmečko hranilnico, ki má tü svojo vrednost. Ne se njim je posrečilo nikaj, orožniki pa so je že na drügi den zadrobíšali v gorica.

Kalendar so dobili že vsi naročniki. Što je ne naš naročnik, naj si naroči pri Misijonskoj tiskarni, Groblje, p. Domžale. Cena 8 Din.

Mnogi nam naznanjajo, da je letos naš kalendar posebno lepi. Vsakoga veseli njegova lepa obleka: slika z napisom pa čisti tisk. Posebno vlečejo vsakoga podobe iz naše krajine — telko jih je ešče v niednom kalendaru ne bilo! To je zaistino edini pravi Kalendar Slovenske krajine! Vzemimo ga večkrat v roke i čujajmo ga.

Cena zrnji. je jako skočila. Gda to pišemo, je cena pšenici že nad 240 Din. Kukurica i pšenični otrobje so skočili na 100 Din. Pšénica z krajov prek morja pa pride za 160 Din. k nam. — Da bi bar šla gori tüdi cena pri živini. — Gda da cena pri

zrnji kapala, bomo taki obvestili tiste, ki so nas na to prosili i tüdi v Novinaj.

D. Bistrica. Pri nas je nesrečni alkohol preminoči tjedem pali divjao. Naš znani pijanček i razbijač, ki je že tüdi človeka umoro, je zbio dva človeka, sünjavo lastno mater i skoro umoro svojo sestro, ki se je v velikoj nevoli štela vtöpiti. Šestkratna voza čaka že nesrečnoga pa na želo župana je zavolo toga bitja pali prijavljen oblasti, da bi se spokoro. Vsi to želemo i prosimo Boga.

Törjanskoj fari. Vašega prelüblenoga plebanoša, pokojnoga Sakovič Jožefa življenje je popisao v letošnjem kalendaru eden dühovnik z törjanske fare. Lepo, krasno delo. Večina i to pretežna večina fare je dobila brezplačno kalendar, kak naročniki M. Lista. Tisti, ki pa neso bili naročeni na M. List, dobijo te kalendar küpiti. Za spomin na dobrega dühovnoga očo naj najde kalendar Srca Jezušovoga z življenjepisom pok. Sakovič Jožefa mesto v vsakoj hiši törjanske fare vračunavši tüdi obe Polani. Cena

i hitro vmro. Dušo našega večletnega naročnika naj rešijo trpljenja naše goreče molitve.

Seme od križovca ali akacije prevzema agrarna i gospodarska zadruga v Črensovcin za 14 Din kg. To na znanje tistim, ki so njej seme ponudili.

Novine naraščajo. Čeravno je velika sukešina, čeravno nešterni takši agitirajo proti Novinam, ki bi je dužni bili goreče širiti, vendar naraščajo. V prvi vrsti se moremo zahvaliti preč. g. Herman Ferdinand, kaplani pri Sv. Jurji, ki so spravili več naročnikov vkup, kak jih je lani bilo.

Plemenito srce. Od nekoga mladca iz lepe Ravenske smo sprejeli sledeče vrstice: „Sporočam vam, kak je v našoj občini z „Novim časom.“ Kak povsod, tak tudi pri nas je *zmagalo presladko Srce Jezušovo*. Glavno osebo je Večni presveto, da je odstopila od širitelstva. Tak zdaj toga lista nego pri nas, zvin pri dijakaj. Mamo ešče edno veliko rano i hūdi boj se bije za ozdravljenje mladine, vūpamo se, ka tū tudi *zmaga Srce Jezušovo*. — Mladenci, prečtite si vašega vrstnika plemenite vrstice. Iz njih se včite vi i mi vsi, da zmagajo tam dobri listi, *gda se moli i dela za njihovo razširjenje*.

Izjava. „Spodkar podpisani izjavlam, da odstopim od širitelstva „Novoga časa,“ ki sem ga sprejel ne po lastnoj krivdi. Odstopam tudi iz seznama naročnikov istoga lista, ar sem sprevido, kakši namen ma „Novi čas“.

Stanko Jug, cand. phil:

Slovenska zemla.

Severno od Trebanjske skupine se razprostira med Temenicov, Krkov, Savov i Mirnov *Mokronoška skupina*. Ta skupina káple od záhoda proti izhodi. V njenom severozáhodnom deli nam trbe spomenóti kak vékši breg *Zaplaz* (609 m) z znamenitov romarskov cerkvijov. To božo pot so kranjski i štajerski Slovenci jako obiskávali i je ešče dnes preci obiskávana. Z Zaplaza je tudi jako lepi razgled proti Novomi mesti i Ljubljani. Izhodno od Zaplaza leži južno od Mokronoga na sredi med bregámi preci obsežna Mokronoška kotlina. Proti jugoizhodi pa prehája Mokronoško bregóvje v rodovitno *Krško pole*, ki se širi med spodánjov Krkov i Savov. To je preci široka ravnica, ki sega ešče prek Krke vse do Gorjancov, ki jo zapirajo na izhodi.

Tretja i najobsežnejša skupina je *Litijska kotlina*. Mejijo jo Temenica, Mirna, Sava, izhodni rob Ljubljanske kotline pa cesta od Ljubljane do Višnje gore. Ta skupina je v najvozkej-

„Novine,“ „M. List“ i „M. Ograček“ ščem širiti naprej, kak sem širio dozdej.“

Vogrin Štefan, Rakičan.

Obsojeni. V Maribori je stao pred sodnijov 53 letni Števan Fujs iz Proseške vesi. Toženi je bio, da je svojem sosedu lani 18. marca. V škegnji Janoša Benka je nastano ogen, ki je vničo tudi 1000 kil krme. Pogorelec je ne bio zavarovani. Benkova žena je vidla včasi, gda se je začuo ogen, da je Fujs šou mimo pa si veselo spevao „Prelūbo veselje, oj gde si doma“. Tudi drugi so ga vidli. Toženec je tajio; obsojeni je na 2 mesecov ostroga zapora.

Širiteli! Vsi, ki ne dobite té številke do nedele, naznanite to včasi tiskarni! «Novine» se pravočasno odpošilajo, pa je ništerni kraji komaj v tork dobijo. Poiskati želemo vzroke.

Druga obletnica smrti bogojanskoga plebanoša i dekanijskoga upravitela Ivana Baša, bo 13. februara. Spominajmo se v molitvi velkoga dobrotnika naše krajine!

Sezonski delavci. V preminočih tjednaj se je povrnolo domo iz Slavonije i Vojvodine okoli 3600 naših sezonskih delavcev. Računajo, da so prinesli s sebov okoli 13 milijonov dinarov zaslužka.

Popravl! V Kalendaru Srca Jezušovega bi mogli biti na strani 68—9, da je J. Kūzma mro oktobra, na augusta.

Dentis Heimer Oskar v M. Soboti

se je preselo s svojim zobnim ateljom na **Aleksandrovo cesto št. 4** v poslopje „Skupne obrtne Zadruga“. Izdelava umetno zobovje. Plombira z zlatom, platinov, i porcelanom. Zobe skūbe i zdravi brez bolečin. 1—4

Po domovini.

Naše morje je naše bogastvo i lepota. Kakše je naše Jadransko morje, kakša naša Dalmacija pri morji, vse to bomo čteli i videli na podobaj v knjigi „Naše morje“, štero dobimo od Družbe sv. Mohorja v jesén. Priglasimo se i plačajmo 20 Din, za štere dobimo pet knjig! To so najcenejše knjige v Jugoslaviji, pa tudi najbolše. Letos má Mohorska družba prek 55 jezér kotrig — dokaz, da so njene knjige dobre, lepe i darūvane!

Jugoslavija je mela od svojega začetka (od 20. XII. 1918) do dnes 22 vlad.

Po 18 letaj vlovleništva se je povrno iz Rusije neki človek iz Petrinje. Šou je peški od kitajske meje do Carigrada. Doma je zvedo, da so

šoj zvez i odrastki Kamniških planin, samo Sava je preorala negda enotno gorsko vrsto v dva dela.

V Litijskoj skupini moremo tudi ločiti dve več ali menje vzporednivi vrsti. V severnoj i poglavitnoj vrsti se zdigávlje najvišiji vrh vse Dolenjske: 1219 m visiki *Kum*, ki se zdigávlje južno od Zagorja strméno nad Savo. Značilen je zlasti po tom, da má dva vrhá i na vsakom stoji cerkva. Na viššem vrhu se zdigávlje cerkev sv. Jošta, na nižšem pa sv. Neže. Obe cerkvi sta jako poznánivi med Slovenci, ki radi prihájajo ési na božo pot. Zednim vživlejo romarje tudi prelepi razgled po slovenskoj zemli. Jako lepo se vidijo s Kuma Kamniške planine, Karavanke pa Julijske Alpe s Triglavom, vidi se skoro vsa slovenska štajerska, proti izhodi pa daleč prek Gorjancov na hrvaško zemljo.

Jüžna vejka má preci nižše vrhé, na jügi pa se dokonča s *Šmarskov planotov*, nad šterov se zdigávlje prijazna Magdalenska gora s cerkvicov i predzgodovinskimi najdišči, — i z *Grosupeljskov planotov*. Segá pa tá vejka do Mirne.

Na jügi meji Dolenjskoj gričevje na Dolenjski kras, ki sega do Iške, potoka, ki se izliva v Ljubljano, i Krke prek Kolpe na Hrvaško. Ar je *kraški svet* po svojih pojavaj jako zanimivi, najprle nakráci spregovorimo o tom, ka so kraški pojavi (prikazni).

Gotovo je že mnogi čuo, da na *Krasi* nega vodé. Pa vendar spadne tam celó več deždža kak na priliko v Slovenskoj krajini. Kak je te mogoče, da po vsem Krasi prevladúje pomenjkanje vode? Z odgovorom na to pitanje bo zednim rešeno tudi pitanje od kraških prikazni.

Kraška zemla je sestavljena iz vapnenca, ki ga voda jako lejko razje i potom curi po njem v globočino. Zlasti se to godi na različnih razpokaj, šterih je posebno v vapnenci jako dosta. Že voda, ki teče po nagnjenom vapneniškom sveti, izdubé v skalo duge i vozke žlebiče, štere imenujemo škrape. Včasi so te kraške škrape nad 1 m široke i celo do 10 m globoke.

Kak na površji, ravnatak razjeda voda vapnenec tudi v globino, zlasti kre razpok, ki se na té način vsigdar bole vékšajo. Ar pa curi voda tū samo

njegovo hižo sestre ódale, sneha se je oženila z drugim i postanola že mamica (babica, stara mati). To ga je tak potrló, da je odišeó kak kodiš iz vési.

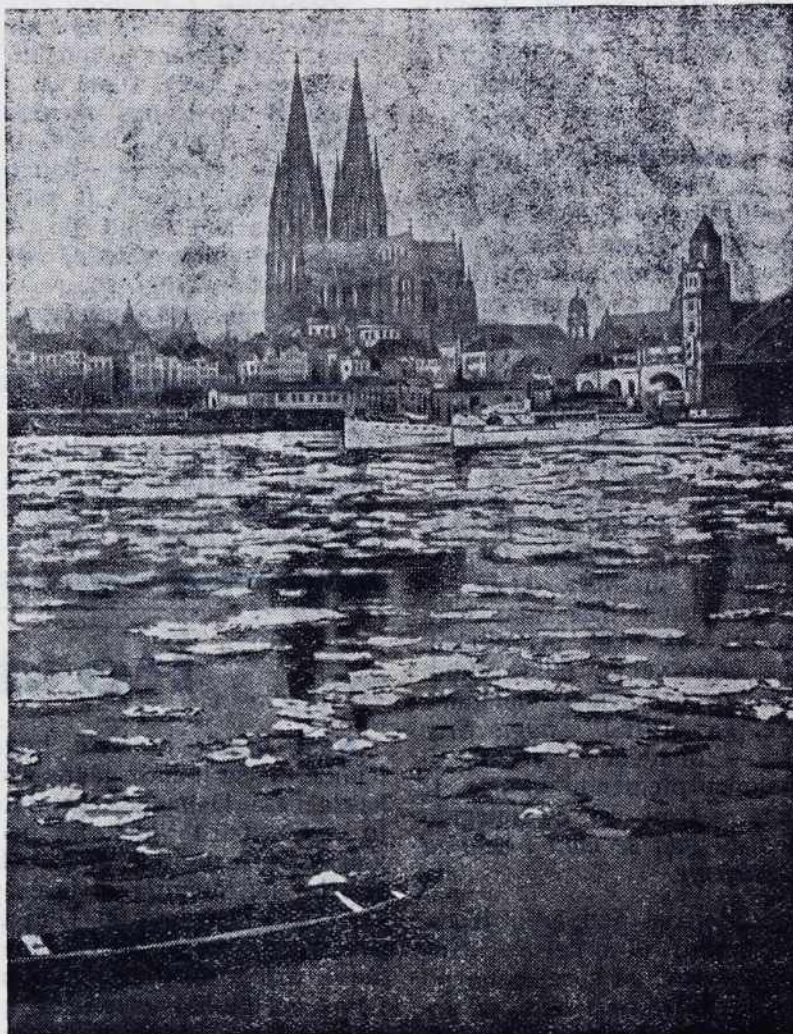
Na dvoje je pretrgao velki viher ladjo blúzi Združenih držav Amerike. Ladjo, ki je plavala po Tihom oceani, je treščó viher v pečine.

Za 20 dinarov dobite pet knjig Družbe sv. Mohora. Priglasite se včasí! Dobra slovenska kniga nam naj bo voditelica i tolažnica v žmetnom življenji denéšnjega časa.

Túdi Budapešti so dobili te dni policaji takzvané „pendreke“, to je kratke gumijaste palice, s šterimi kučéjo — pa ne mühe! Poleg toga novoga orožjá pa bodo ešče nadale nosili sable i revolvere.

Vrbi blúzi Bleda, mro pa l. 1849 v Kranji. Slovenski narod se vsako leto bole stavla pri smrtnom dnevi Prešer-

novom, ar čúti, da njemi dá moč lü-bezen do velikih sinov.

Köln, mesto v Nemčiji, šteri ima slovito cerkev. V vodi Reni se toplijo velki kosi leda.

Smrti den najvékšega slovensko-ga pesnika, Franca Prešerna, je bio 8. februara. Narodo se je l. 1800 v

v globino, napravi vkumes ali pa pošven ležeče jarke (rove) i se vleče pod zemlov dale. Tak je voda napravila v Kraškoj zemli velke podzemelske jame (svetovno znana Postonjska jama!). Tak se voda, ki se je v deždži vlejála na zemlo, zgübi po tej jarkaj i jamaj v globino pa zavolo toga trpi Krás pomenkanje vodé. Po takših jarkaj i jamaj se gübijo cele reke (vodíne, velki potoki) s površja zemlé v globino; pravimo njim ponikalnice.

Kraške jame májo svojo znamenitost: to so *kapniki*, ki nastánejo na té način, da se voda, ki má v sebi raztopljeni vapnenec, na stropi („plafóni“) ali na tleh jame posüši, vapnenec pa ostane sam. Tak se nabirajo v stoletjaj mali delci vapnenca, ki se je izločo iz vodé, v obliki sveč na stropi ali na tleh teh podzemelskih jam. Pomali nastanejo iz teh sveč celi stebri od stropa do téo i tak se vidi, kak če bi bio strop opreti na mogočne, navadno bleščeče bele stebre. Včasí se pa več stebrovzlijé vküp v nekakše zagrinjalo, ki se v posveti iskri v vseh mogočih farbarj bože doge.

Záto računajo podzemelske jame med najlepše naravne krasote. Že omenjeno Postonjsko jamo obišče letno na jezere lüdi.

Ves kraški svet je teda od znotra pun podzemelskih prostorov, votlin i jam, po šterih se pretaka voda vsigdar globše i pride potom nindri v niže ležečoj dolini kak reka naednok na svetlost. Vendar je poleg teh zanimivosti ešče dosta za Kras jaki značilnih pojavov.

Zavolo izredne propustnosti i toplivosti vapnenca so nastanole menše okrogole dolinice, šterim pravimo vrtače ali Kraške doline. Navadno ležijo té vrtače v ednoj črti ob kakšoj dugšoj razpoki edna za drugov. Pogosto pa so se tak ležeče vrtače združile i tak stvóřile velka kraška pola, ki so navadno vozka pa jako duga, večkrat do 50 km i ešče več.

Po teh poláj tečéjo návadno vékši potoki ali reke, ki se pa na konci pola naednok skrijejo. V časi velkoga deždžóvja pa navadno požiralniki nemrejo požreti vse vode i tak preplavi voda celo pole i ga spremeni v jezero. Na takših poláj stoji voda po me-

sec dni i ešče več. Po ništernih poláj leži voda do pou leta i ešče več. Záto imentüje lüdstvo ništerna takša pola presihajoča jezera. Takše jezero je na priliko Cerkniško jezero jüžno od Ljubljane, ki je navadno pou leta napunjeno z vodóv, drugo polovico pa je süho.

Vendar vse kraško ozemle nema vsešírom tak izrazito razvitih kraških pojavov. Vsaki vapnenec je najmre ne ednako propusten i zato se nindri pokažejo samo ništerni pojavi. Izraziti i popunoma razviti so tej pojavi zlasti na golom kraškom sveti, gde ne vidi oko drugoga kak golo skalo. Gde je pa svet obraščeni, tam ovirata zemla i rastlinstvo razvoj kraških pojavov. Zato najdemo kraške pojave túdi tam, gde jih ne bi pričaküvali, ar rastlinstvo i gošče skrivajo pravo obliko zemlé. Tak je na priliko ravno z Dolenjskim krasom, ki má vse posebnosti kraške zemlé, pa je vendar tak zeléni i obraščeni, da zlepa nega videti gole skale.

(Dale.)

V Ljubljani je 14 osnovnih (ljudskih, normalnih) šol, na šterih vči 179 učitelov i učiteljic 4082 decé.

„Visoka šola“ se bo nastanovila v Berlini — pa kakša? Mogoče za kakšo novo znanost? O, ne! „Včili“ i gučali bodo od takših skritih komedij, s šterimi sita gospoda „duhove“ zové, šče gučati s pokojnimi i tak dale. Tomi iskanji zvez z dūhi „vučena“ imena spiritizem, okultizem itd. Pač žalostno znamenje časa!

Katoličani v Jugoslaviji. V našoj državi je 20 katoličanskih pūšpekij i 5 milijonov 607.212 katoličanov. Največša pūšpekija je zagrebečka z 1 mil.

661.668 verniki. Druga je naša marijorska, ki má 612.556 katoličanov v 259 faraj. Najmenša je kotorska v Dalmaciji (16.235 vernikov). Vseh pūšpekij je 20.

Po tūjini.

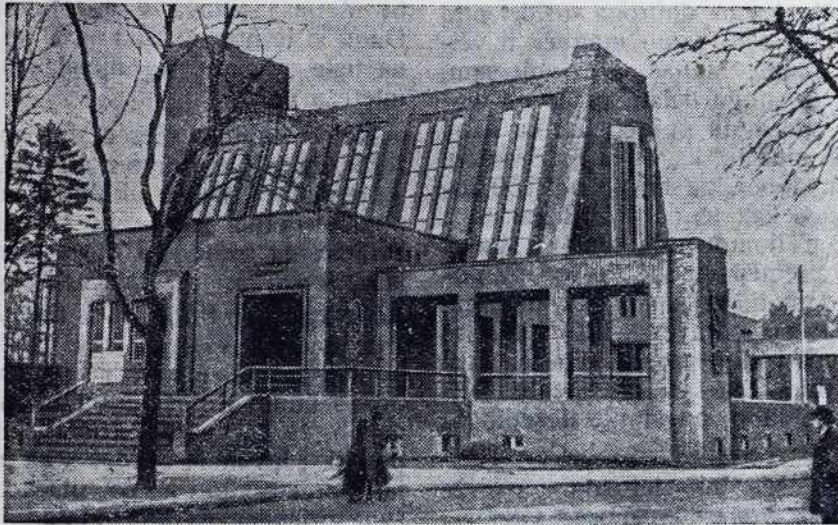
Kak je v Avstriji? Nevola pa nezadovolnost rasteta den za dnevom. Lūdstvo sega že po sili i si išče samó pomoč. V različnih krajaj se vršijo velke rabuke. V štajerskom krajaj Vorau se je zbralo več jezero kmetov, ki so zahtevali, naj pūstijo iz zopora dva

kmeta, šteriva sta ne plačala dače. V drugom krajaj so kmetje zbili orožnike, na Koroškom so kmetje s pūkšami napadnoli sodišče. V nekom krajaj so prišli rubit (po žakuciji) posestnika. Kmet se je proti postavo, orožnik ga je pa z bajonetov smrtno rano. — Tak je: edne kolejo, ar nemajo s kem plačati, drugi pa trošijo lūdsvi vkradjene milijone.

Češki pūšpeki so zahtevali v okrožnici versko vzgojo v šoli. Prosvetni minister najmre šče vpelati šolsko reformo (spremembo), ki bi zmenšala versko vzgojo.

Dosta vina je na Grškom. Neki gorički vert si je zmisló, kak bi leži ódao vino: ne trži ga na litre, liki na — vóre. Pivec najmre plača za edno vóro pitja 5 drahem, po naše okoli 2 Din, pa pijé, kelko njemi je vola i kelko more.

Mrtvec je stopo iz groba. Nedavno so blūzi krajaj Limoge pokopali človeka. Gda so drvó pūstili v grob, so začūli ropot, odprli so drvó — iz njega je stopo „mrtvec“. Takši dogodki so se že večkrat pripetili. To se prej záto godi, ar „smrtnjaki“ — kak se v našoj krajini zovéjo — ne pogledajo v istini mrtveca, liki samo napišejo mrtelen list. Kak se pa spozna, če je što zaistino mrtev? Ne potom, da si ne odihavle več, da srce ne bije — liki po takzvanih mrtvečih lišaj ali krpaj, ki so modre barve. Če je mrtvec ležao na hrbti, se vidijo te krpe na zadnjaj strani tela, na prednjaj pa, če je ležao na črevi.

Slika nam kaže velko poslopje v Berlini, v šterom žgejo mrtvece, mesto da bi je pokopali. Proti šteromi se pa protivi katoliška cerkev.

Dijak, šteri nema dūhovniškogapozvanja.

Ivan si eden odvečerek vse stvari spakiva v kufer i pove materi, da zajtra odide. Materi se je milo, čeravno ne včino po njenaj volji. Vzbūdila se njoj je zavest, da je Ivan li njen sin, v šteroga je do zdaj postavila vse svoje vūpanje. Rada ga je mela, ar je Ivan bio dober i pošten. Nikdar njoj ne včino kaj žalnoga. I vidila je, da bi tūdi zdaj rad včino po njenaj voli, če bi le mogeo. Bolelo jo je, da bo Ivan morao oditi brez vsega i se tak spūstiti z življenjom v boj na življenje i smrt. Znala pa je, da njemi oča ne bo dao niti krajcara več. Šla je v hišo i prinesla zadnjih sto dinarov, ki jih je z belic vkūp nadevala. Ivan se njoj je toplo zahvalo i djao stotak v žep. Oblūbo pa njoj je, da bo iz Ljubljane pisao dugo pismo, v šterom bo razložo svoje mišljenje od pozvanja, ar zdaj ne dobo prilike, da bi se od toga z očom lahko mirno pogučao.

Na drugi den zajtra je Ivan odišeo z doma — z žalostnim srcem, z ednim pa batriven i pripravlen prenašati tūdi

nevole, samo da dosegne cio, ki si ga je postavó: postati zdravnik. Z očom sta se bole hladno poslovala, dočim je slovo od matere bilo genljivo. Mati je jokala i tūdi Ivani so skuze silile v oči, čeravno šče nikdar ne jokao, gda je šo od doma. Vseedno ga je jako bolelo, da more iti od hiše, tak da več ne bi meo pri njoj nikše pravice, tak da ne bi v njoj tekla njegova zibelka. Prvikrat v življenji se je počūto zaistino zapūščenoga. Vseedno je samoga sebe batrivoao i odišeo.

Pri Horvatovih je nikeliko dni po Ivanovom odhodi bilo žalostno, tak da bi koga na cintor odnesli. Oča je malo gučao. Zamišleni je hodo po posli. Tūdi mati se je spremenila. Prle je bilo vse puno veselja kamašte je šla. Mela je močen glas, rada je gučala i vsikdar je bila dobre vole. Zdaj je pa ščista inačiša postanola. Mučéc je opravljala svoj poseo i samo včasih je stopila k sosidi, da sta se kaj pogučale. Kama dele po vesi pa ne šla, tak da bi jo bilo sram, da se je z Ivanom tak zgodilo.

Dva tjedna po odhodi je Ivan napisao domo dugo pismo. Poslušajmo ga:

„Dragi oča i mati!

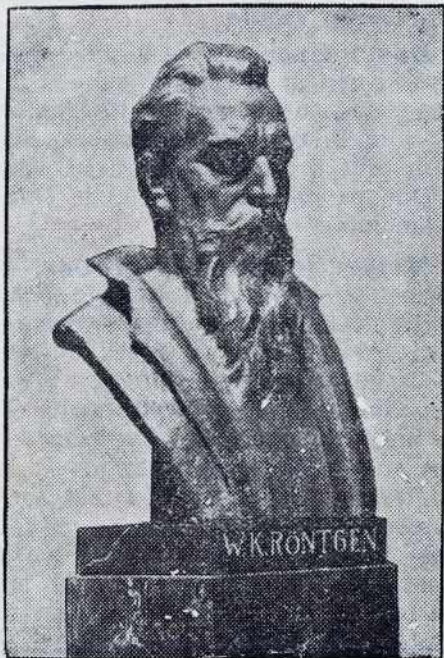
Od dneva, gda sem Vam povedao, da nemam veselja za dūhovniški stan, ste bili tak razburkani, da sem Vam ne mogeo mirno razložiti, ka je pozvanje kak se moramo ravnati pri zbiranji pozvanja, če ščemo rešiti svoje časno i večno življenje i zakaj jaz nemam vole postati dūhovnik. Zato sem se odločo, da Vam vse to natenkoma razložim v pismi, šteroga lahko mirno preštete i spoznate, da sem ne mogeo inači. Vūpam, da se Vajina srca omehčajo i da mi postaneta nazaj dobriva, kak sta mi prle bila. Jako žmetno bi mi najmre bilo, če več ne bi mogeo iti domo na počitnice s tistim tihim i skrivnostnim veseljom, s kakšim sem včasih hodo: z veseljom, da Vas vidim, da se z Vami kaj pogučim, da se doma navžijem tiste očine i materine lūbezni, štera bi me krepila v vseh težavah mojega življenja.

Ne mislite, da sem se zaletó, gda sem šou v Ljubljano na univerzo mesto v Maribor v bogoslovje. Ne! Te stopáj je dobro premišleni. Je sad dugih i težavnih borb s samim sebov, mučnoga spoznavanja svojih dūševnih i telovnih zmožnosti.

Pozvanje je človeki dano od Boga.

Proti mešanim zakonom. Kato-ličanska cerkev je ostro proti mešanim zakonom i je dovoli v posebnih prilikaj i samo pod posebnimi pogoji. Tudi druge vere so sploj bole proti mešanim zakonom, n. pr. židovje v zadnjem časi i različne lüteranske verske ločine (sekte).

Širite „Novine“

Kip profesora Röntgena, šteri je leta 1895 odkrio „Röntgenove“ žarke i je vmro pred desetimi leti (dne 10. febr. 1933.)

Hamičen penez nema blagoslova.

(Pripovest.)

Naš pokojni dedek so večkrat kaj lepoga znali praviti od indašnji časov. Ednok so mi tudi to pripovest od hamičnoga peneza povedali. Meni se je jako dopadnola, zato jo vam povem, či bi jo radi čüli:

Ednok sta živelva v ednoj vesi dva sosida: Joži pa Matjaš. Joži je bio šoštar, Matjaš pa kmet. Kak dobriva sosida sta večkrat eden k ovomi prišla i si pripovedavala vsakši svoje nevole. Ednok pravi Joži proti Matjaši, gda sta pa tak sama sküp sedela: „Znaš, Matjaš, nikaj bi te rad proso, či boš mogoči!“ „Ka pa dobroga sosid,“ pita Matjaš, „či sam samo mogoči ti včini!“ „Znaš, Matjaš, v nevoli sam, ljudje dajo vnogo delati, plača pa malošteri, samo na porgo, tak ka nanč telko ne slüžim, ka bi si leder küpo, Boj tak dober, pa mi posodi 750 koron. Včasi kak to nazajzaslüzim, ti z interešom domov prinesem!“ Matjaš si malo premišlavle: „Naj te Bog pomore, dam ti, vej znam, ka mi nazaj daš.“ Šla sta zdraven v hišo i Matjaš njemi včasi dol preče peneze. Joži je rad bio, ka je do penez prišeo i je oblübo od stotke desetko za intereš.

Ne je ešče bilo leto dni pa je že Joži domo prineseo peneze. Gda sta preštela šumo, pa je Joži šteo šče intereš dati, njemi pravi Matjaš: „Naj bo sosid ka si mi tak pošteno povrno,

ti intereš šenkam!“ Joži je rad bio, ka njemi je to šenkao pa njemi je edne poplate dao za to. Tak sta oba zadovolniva bila.

Ne je šče dosta vodé v Müri steklo, pa je samo nekši šent Jožija stentao. Na vsakom človeki je znao falinge najti i v vsakšega se je opotekno, ki je nej njegov odjemalec bio. Včasi se je za nikoj volo s kem tak svado, ka je na tožbo šlo. Komaj je minola edna, že je prišla druga i to leto za letom, či duže šole nagosci. Tak se je samo ednok tudi z Matjašom svado. Tak dugó ga je dregao, ka je tudi njega v tožbo spravo. Ali kak z vsakšim, je tudi ž njim tožbo zgübo. To ga je jako čemerilo i si je premišlavao, ka bi Matjaša znova v nevolu spravo. Dugo si je premišlavao pa si je zmislo na tiste poplate, ka njemi je mesto intereša dao.

Nej je minolo mesec dni po prvoy tožbi, že je Joži drugo notri dao. Tožo ga je najmre, kak či bi Matjaš pri njem poplate küpo pa ne bi šteo plačati. Prideta na biroviyo i birovo pita Matjaša, zakaj je nej plačao poplatov. „Znajo gospon birovo, to je tak bilo...“ i je povedao vse po istini kak je on poplate za intereš vzeo, ne pa ka bi na porgo küpo. Komaj je on to vó povedao, že začne Joži kričati i naopak praviti. „Jes mam svedoke, ka je Matjaš poplate küpo pa ne plačao, moja žena prisegne na to.“ Matjaš je vido ka nade dobro i njemi pravi: „Naj bo Joži, vej jes znam, ka tvoja žena devetkrat prisegne ešče tisto, ka je nikdar

Bog, Stvoriteo vsakšega človeka, je lüdi zato stvoro da bi živelva po božoj voli i se tak zveličali. Človek je teda zato tü na zemli, da se pripravi za večno življenje. Če toga ne dosegnemo, smo največši siromaki na veke, čeravno bi tü na zemli bili milijonarje. Pot, ki vodi v večno življenje, je ne lehka, je škaliska. Po njoj ljudje kaplejo i vnogi obležijo — za večno. Vnogo je odvisno od toga, kakšo obüteo si obüjemo gda se podamo na to pot. Ta obüteo so naša pozvanja. Ar Bog vsakšega človeka natenčno pozna, i želi, da bi se vsakši zveličao, njemi je določo obüteo, o šterom zna, da bo človek najležej hodo i je zato najbolje gotovo, da bo v njoj lüdi v nebesa prišeo. Od nas je zdaj odvisno, da obüjemo obüteo, štera je nam namenjena, to je, da zadene-mo pravo pozvanje. Da bi ležej zadeli nam je Bog pa priskočo na pomoč s tem, da nam je v našo naturo položo posebno nagnenje i veselje ravno do te obüteli, ki nas ne bodo žüli ne tiščal, v šteroj bomo najmenje kapali. Ar se pa navadno več ne züvle-mo, gda si ednok obüjemo to obütev, zato pri zbiranji te moramo biti jako previdni. Ne smemo se dati zapelati

od nikoga, da bi si tisto obüli, štera se njimi bole dopadne, nego tista si moramo obüti, štera nam samim najbolje paše, ar bomo sami hodili i ne drugi. Ta obüteo je različna. Edna je lepša kak druga, ali ka nam to pomaga, če pa v njoj ne moremo hoditi, če nas žüli, če se škalimo v njoj?

Zato, dragi oča i mati, nemata nikak prav, da me silita, naj si obüjem punčole, šteri se Vama dopadnejo, meni so pa premali. S tem delata proti božoj voli i grešita, ar mi neščeta küpiti tiste punčole, štere mi je Bog odločo i v šterej bi jaz najlažej hodo.

Pa šče nekaj naj omenim. Bog, ki dobro zna, v šterom pozvanji človek najležej dosegne svoj končni cio, je človeki dao posebne zmožnosti düsevne i telovne, štere njemi hasnijo edino v tom pozvanji. Če si izbere drugo pozvanje, jih tam ne more rabiti, a za to drugo pozvanje njemi pa Bog ne dao potrebne zmožnosti, tak da je na dvojnoj škodi i v velkoj nevarnosti, da ne bo mogeo dosegnoti večnoga življenja.

Da bote stvar bole razmili, Vama jo razložim ešče ednov prisposodobov. Vse rastline so po svojoj fundamen-

talnoj sestavi vednake. Ali so pa mogoče rastline med sebov vednake v vsem: v rasti, v zvänešnosti, v pogojih svojega življenja i razvoja, v svojih lastnostih? Što bi vüpaó kaj takšega zagovarjati? V dničnih močvarnih krajih, gde bi se črešnja taki posüšila, vrba izvrstno uspeva. A na rebrih sunčnih breščekov, gde bi vrba vehnola brez odraskä, se črešnja jako dobro počüti. I visiko na bregaj, gde se že skoro začne večni sneg i led, gde tudi najmočnejše drevje ne more zdržati napadov mrzlih vetrov, raste v vsvoj svojoj lepoti roža planinka, ki bi taki povehnola, če jo presadimo v skrbno obdelani ograček med vijolice i baračnice.

Pravimo, da te rastline majo razum i da jim je dano na volo zbirati si prostor, gde bodo rastle, ali si ne bo vrba zbrala močvaro, črešnja tople, sühe strani breščekov, roža planinka mrzle, čiste, jasne gorske višave? I dopüštimo šče to, da te rastline majo srce, štero čüti kak človekko srce, štero hrepene za srečov i blaženstvom, je li mogoče misliti, da bi se roža planinka srečna počütüla v masnoj močvari, gde vrba tak dobro uspeva?

(Dale prih.)

ne vidla i čüla, jez pa nemam takši svedokov zato zemi te peneze, liki znaj, ka blagoslova nedo meli.“ Sod je mino i Matjaš ide po mali domov. Komaj je na pou poti prišeo, se pritirajo za njim nikši pcznani s sosidne vesi šteri so tüdi tožbo meli i so znali, ka je Matjaš mogoce plačati! Komaj so vret njemi prišli, že eden začne pripovedavati: „Matjaš, vi pa znate comprati. Vaš sosed je že vse peneze zgübo ka je z Vas po ciganiji stepeo!“ Matjaš ga debelo gleda, pa on je nej čakao, ka bi ga pitao liki dale pripovedavle. „Mi smo v oštariji sedeli pa samo ednok pride notri Joži z veselimi obrazom. Zdraven ide k stoli gde so se jako kartali. Eden čas je samo gleda, te pa pravi, naj njega tüdi kaoj vzemejo, rekši ka si z doblenimi penezi šče več spravi. Kartaše so si nikaj mignoli i so ga med sebe deli. Nej je bilo pol vöre že je Joži oskübenedi bio. Nej si je znao kaj [začnoti, sram ga je gratalo pa je odišeo vö, kak da bi vkopleni bio. Mi pa zdraven na kola, pa hajd za vami ka vam veseli glasprinesemo!“ Matjaš se nasmije i dene: „Vište ka sam ja z znao, ka hamičen penez nikdar ne meo blagoslova pa tüdi zdaj ne!“

Ogledalo časa.

Živo srcé. Niki amerikanski profesor je pred 25 leti vzeo puráni srce. Od tistoga mao hrani to srce na poseben način, tak da je srce ešče zdaj — živo. Te gospod misli, da bi srce — tüdi človeško — lejko „večno“ živel, če bi ga hranili. Kakpa, če bi bila človekova moč samo v srci, te bi té profesor mogoče dosejno, da bi ljudje večno živeli.

Proti nebeskim višavam! Nekaj Angležov se je napotilo v Indijo, gde ščejo spleziti na najvišišo goro sveta — Mount Everest (8882 metra). Dozdaj so že mnogi skušali priti na té vrhé, pa so prišli samo do višine 8490 m. Življenje je zgübilo na tej planinaj že 17 ljudi. Takše družbe, ki plezijo na té bregè, nosijo s sebov posebne pripravne, s pomočjov šterih si bodo lejko odihávali v tej ogromnih višinaj.

Tüdi letijo proti najvišišemi vrhi sveta. V Londoni je neki letalec poskušao, kak de leto prek azijskih bregöv. Posrečilo se njemi je v 22 minutaj zdigniti se 8000 m visiko.

To je ženska! Na Irskom so meli nedávno volitve. Pri toj priliki je šla volit tüdi edna 108 let stara ženska. Casopisi so prinesli njeno sliko.

Nedela po Treh Kralih šesta.

Na spomín 1900 letnice svoje križne smrti, Gospod Jezuš, po svojih svetih ranaj reši grešni svet!

Vu onom vremeni: Pravo je Jezuš vnožini priliko eto: Spodobno je kralstvo nebesko k muštárskomi zni; štero je vzéo človik, i posejao je vu svojo njivo: štero je toti naj ménše med vsem seménjom; kda pa gori zrašté, vekše je od vsega zelenja, i drevo bode, tak da ftice nebeske prihajajo, i prebivajo na njegovih vekaj. Drušo priliko je njim pravo: Spodobno je kralstvo nebesko kvasi, šteroga je vzéla ženska, i zmesila ga je vu tri drevenke mele, dokač se je celo skvasilo. Eta je vsa gučao Jezuš vu prilikaj vnožini; i brezi prilik je ne gučao njim: da bi se spunilo, ka je povedano po proroki govorečem: odprém vu prilikaj višta moja, vö povem skrita od začétká sveta.

Sunce cerkvenoga leta je Vüzem, zato se na te svetek dosta duže pripravlamo kak na Božič. Dühovnik nosi zdaj vijoličasti mešni obleč, „Dika“ i vesela aleluja vitihne, molili bi naj neprestano: Slávimo Gospoda! čüjemo nakonci svete meše mesto „Ite, odpüščamo vas!“

Ka pa denešnji evangeliom? Čüden, ne? — Moremo ga razmiti v zvezi s prejšnjim poglavjom: apoštoli so pitali Jezüša, kakše de njüvo plačilo, ar so vse zapüstili i šli za Njim. S toj prilikov njim je odgovoro, ka se skrivnostna nadnaravna milost spoj ne da zaslüžiti pa tüdi ne meriti s človeškimi merili. Tak je pred Bogom prvi zna biti tisti, šteroga ljudje za zadnjega držijo: samo Bog vidi v srce človekovo.

Tak bojmo kak težaki v toj priliki: včasi so šli, gda so bili pozvani. Cerkev nas zdaj zove k pokori: včasi začnimo i Bog nam dá tak, ka de prav. Pa to tüdi znajmo, ka jih je malo izbranih za izredne milosti, vsi pa pozvani k zadostnoj meri milosti, s šterov sodelüjmo!

CENE:

Mariborski živinski sejem 24. I. 1933. Prignanih je bilo: 4 konj, 9 bikov, 91 volov, 200 krav in 6 telet, skupaj 310 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na tem sejmu so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 3.50 do 3.75 Din, poldebeli voli 2 do 3, plemenski voli 1.25 do 1.50, biki za klanje 2.50, klavne kravé debele 1.75 do 2.50, krave za klobasarje 1.20 do 1.40, mlada živina 3 do 4, teleta 4 do 5 Din. Prodanih je bilo 155 komadov.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg 10 do 12 Din, II. vrste 8 do 10 Din, meso od bikov, krav, telic 4 do 6 Din, telečje meso I. vrste 12 do 14 Din, II. vrste 8 do 10 Din, svinjsko meso sveže 8 do 16 Din.

Živina

Dunajski goveji sejem (poročilo tvrdke Eduard Saborsky & Co., Dunaj): Prignanih je bilo 1929 goved iz Jugoslavije 126. Cene: voli najboljši 1.50—1.60, I. 1.50—1.40, II. 1.10—1.20, III. 0.65 do 0.70, krave I. 0.90—1.10, II. 0.80—0.85, biki 0.85 do 1.15, klavna živina 0.55—0.70.

Pošta.

Mlinarič Štefan, Štrigova. Na lani so Novine plačane. Za M. List ste pa še dužni 15 Din. Kalendar smo vam že poslali, te je brezplačen za naročnike Marijinoga Lista. **B. B. Sartrouville.** Mohorske knjige se naročijo na naslov: „Mohorjeva družba, Celje, Jugoslavija.“

Širitelom. Naročnino za mesec januar i februar taki izročite.

Karec J. Hedinek. Kalendar smo z tiskarne dali poslali.

Kranjec Ludovik, Bellenglise. Kalendar poslali. Duga je na staro leto ečče 17 Din.

Karlo Vrečič, Matjašovci. Naročnina za Novine 30 Din, za Mar. List 15 Din, lani tak kak letos, na posamezni naslov. Zdjaj lejko zračunate, kelko je še duga na letos. Kalendar dobota z tiskarne z M. Listom.

Pozdrav. Prav lepo pozdravlja Kranjec Ludvik iz Doličov, zdaj v Franciji v Bellenglise-i, celo gradško faro, g. plebanoša i kaplana, svoje domače i vse poznanee, vse gospode pri Novinaj i vse naročnike. Naznaja, da njemi je naš krščanski štamp na jako veliko veselje.

Ivan Kerčmar, Monchy-Lagache. Kalendar poslali. Na lani vse plačano. Na letos je plačano 49 Din. Tak je samo ešče 16 Din duga.

— **Ficko Karol, Gonesse.** Naročnino obečano čahamo. Na staro je 15 Din, duga 11 Din. Za Francijo i 4 Din za Grad. Kalendar bomo poslali, gda pride naročnina zato ka se poštnina i tiskarna mora protiplačivati. Pozdrav ponovite, mogo se je zgübiti. — **Franc Rajnar, Veinil.** Din 100 prejeli, Kalendar poslali. — **Sedmak Karol, Banfije.** Duga je na lansko leto še 10 Din. Plačali ste samo 35 Din, a naročnina je bila zavolo povekšanja Novin v drugoj polovici 30 Din, kak je i letos. Kalendar so vam Krauthacker odnesli. — **Fujs Jožef, Ižakovci 10.** Hčeri poslali Kalendar kak i sestri pošlemo. Prosimo za obe naročnino. — **Jeneš Marija, Toronto.** Dva dolara sprejeli.

Frumen J. Otavci. S tem, ka ste 21. jan. na upravi v Soboti plačali, je zr I. 1933. vse povrnjeno. Bog plačaj. Kalendar po pošti dobite.

Razglas.

Kmečka Hranilnica in posojilnica v Gor. Lendavi r. z. z n. z. je v skupni seji načelstvo in nadzorstvo sklenila da 1. januarjem 1933. zniža obrestno mero (interes) sledeče: Za vloge daje 5%, vezane 3 mesečno odpoved pa 6%. Za posojilo pa je interes 8%. Z vüpanjem, da bode dolžnikom stem precej na pomoč. 1-1

Širite Novine

Pozor! Vsak čitatelj tega lista dobl zanesljivo vremenokazno napravo zastonj.

Izrežite ta oglas in ga pošljite poleg nepokvarjenih znamk v znesku Din 3.50 za stroške in dobili boste lično izdelano, zak. zašč. vremenokazno napravo, pat. št. 9514, ki kaže vreme zanesljivo za 24 ur naprej. Za vsakega čitatelja in njegovega prijatelja je ena naprava na razpolago. Sprejemajo se samo pismena naročila pod šifro „Barometer“ na upravo tega lista do 20. febr. 1933. (2-6)

Oda se nova hiža

z gospodarskim poslopjem i ogradam na Gornjoj Bistrici. — Pozve se pri **Majcen Ferdinandu, Melinci,** p. Beltinci. 1-2

Zahvala.

Ob smrti i pokopi gospoda

Erdössy Barnabe

trgovca v M. Soboti

ki je previden s Svestvi za za vmirajoče, v 70. leti svoje starosti zapüsto nas, svoje drage, izrekamo najglobšo zahvalo velikoj množini naroda, ki je pokojnoga sprevodila na zadnjoj poti, kak i vsem za darüvane vnoge lepe vence.

Žalüjoči.

Prostovoljno gasilno društvo v Črensovcih priredi dne 19. februara 1933. ob 3. uri v prostorih osnovne šole svoj

redni občni zbor

z naslednjim sporedom:

1. Nagovor načelnika.
2. Poročilo poveljnika.
3. Poročilo tajnika in blagajnika.
4. Volitev novega odbora in
5. Slučajnosti,

ter naproša vse člane, da se zbora polnoštevilno udeležijo.

Za društvo:
BAUER t. č. tajnik.

Tivar-obleke

se najceneje dobijo v trgovini
M. Sobota - Lendava 2 A
prek od pošte

Obleke se že dobijo od Din 240 naprej
Za mladožence " 290 "
Samo prvovrstno blago. (5-13)

Širite „Novine“

Koruzo, seno,
slamo in vsa ostala
krmila

dobavlja po konkurenčnih cenah

Gospodarska zveza
v Ljubljani. (2-3)

Nervozni rano mujrajo!

Ste mogoče tü pa tam opazili pri sebi šteroga od naslednjih znamenj bližajoče se živčne oslabilnosti?

Naglo razburkanje, nerazpoloženje, trepetanje, kotrig, nemérnost, kucanje srca, vrtenje v glavi, tesnoba, nespavanje, nemérne senje, neobčütlivost nešternih delov tela, plašljivost, prevelka razdražljivost zavolo protiguča, ropotanja, poželenje po omamilih: tobaki, alkoholi, teji, kavi; trepetanje zimic ali miganje pred očmi, naval krvi, tesnoba, muhavost, odpovid spomina ali govora, vözredna nagnenja ali odpor. Či nastopi pri Vas šteri od teh zaménj nervoznosti, edno močno ali več fküper **te so Vaši živci gvüšno oslabileni i nücajo okrepčila.**

Ne püstitite toga naprej, ar za tem lejko pride nevarno motenje düševnih zmožnosti, kak na priliko: nespametno gučanje i nezavedna dejanja, nagla telovna oslabilnost i rana smrt. Vseedno je kakšo formo ste živčno oslabileni — vabim Vas, pišite mi.

Rad **Vam šenki i poštnine prosto** odkrijem enostaven način, ki Vas bo razvesélo. Mogoče ste za vse felé vrásto zdávali že došta penez, pa ste malogda dosegnoli zbokšanje. Gvüšni ste lejko, da poznám pravi način

kak se naj odpomore oslabilosti Vaših živcov. Té način prinese tüdi zbokšanje razpoložejnja, veselje do živlejnja, moč i delazmožnost. Dosta lüdi mi je že pisalo da jih je zefsema prerodo. **To svidočijo tüdi mnenja doktorov.** Köšta Vas samo dopisnica (karta). Pošlem Vam jako poučno **knigo, ščista šenki.**

Či nemrete pisati včasi, si **sránite té oglas**
Nabiralno mesto pošte:

Ernst Pasternack, Berlin, SO.,
Michaelkirchplatz Nr. 13. Abt. 890.